

תחיית המתים פרק ב – מעיקרי האמונה

תחיית המתים הוא מיסודי האמונה

פירוש המשניות להרמב"ם – הקדמה לפ"י סנהדרין

והיסוד השלושה עשר, תחיית המתים. וכבר ביארנוה.

וכאשר יאמין האדם אלה היסודות כולם, ונתבררה אמונתו בהם – הוא נכנס בכלל ישראל. ומצנה לאהבו ולרחם עליו, ולנהג עמו בכל מה שצנה השם יתברך איש לחברו מן האהבה והאחנה. ואפילו עשה מה שיכול מן העבירות מחמת הפאנה והתגברות הטבע הגרוע – הוא נענש כפי חטאיו, אבל יש לו חלק לעולם הבא. והוא מפושעי ישראל.

וכשנתקלקל לאדם יסוד מאלה היסודות – הרי יצא מן הכלל וכפר בעיקר...

רמב"ם, הלכות תשובה פ"ג ה"ו

אלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים. המינים, והאפיקורסין, והכופרים בתורה, והכופרים בתחיית המתים ובביאת הגואל...

הטעם שהרמב"ם מנה אותו בעיקרי האמונה

אגרת תחיית המתים

וכבר בארנו במורה הנבוכים בדברנו בחידוש העולם, שעם אמונת חידוש העולם יתחייב בהכרח שיהיו המופתים כולם אפשריים. ולזה יהיה גם כן תחית המתים אפשרי! וכל אפשר כשיבא בו הגדת הנביא נאמין, ולא נצטרך לפרשו ולא נוציאהו מפשוטו... וכל זה אמנם יהיה נמנע לגמרי לפי אמונת קדמות העולם, ומאמין הקדמות אינו מעדת משה ואברהם ע"ה כלל, כמו שבארנו במורה הנבוכים. ולאלו השרשים האמננו תחית המתים על פשוטה, ושמונה מפנות התורה.

ביאור הנ"ל ע"פ חסידות

- תכלית הבריאה היא דירה בתחוננים
- בלי גבול שאינו מוגבל לגבי בלי גבול
- ה' נהנה מעבודת האדם
- תכלית השלימות של האדם נשמה בגוף גשמי
- בירור גוף הגשמי

תורת"ל קווינס | תש"פ-תשפ"א | שיעור 9

אגרות קודש ח"ב ע' ס"ו

והנה טעם הבריאה בכלל ובריאת האדם בפרט ותכליתם הוא מפני שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא. היינו שהתחתונים (במעלה ומדריגה, כי לא שייך לפניו ית' מעלה ומטה במקום. והם) היש והחומר, יהיו בבחי' ביטול, שעל ידי זה שורה ומתגלה בהם אור ה' אין סוף ב"ה. וביטול זה הוא תכלית ויסוד התורה והמצוה וכמ"ש (דברים ו, כד) ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את ה'. וזהו שהתורה והמצוה ניתנו למטה, בדברים גשמיים ולנשמה כשהיא מלוכשת בגוף גשמי דוקא, כדי שיהפכו היש לאין ויעשוהו כלי לאלקות.

והנה כמו שבמעשי האדם שעליהם נצטווה ציווהו בהתאם לכחותיו ואפשריותו, לאט לאט ומן הקל אל הכבד, כן הוא גם במעלות אשר בהם יעלה מחיל אל חיל הוא ג"כ ממדריגה למדריגה מטפס ועולה מטפס ועולה. וגם בשכר הניתן לו, נותנין לו "כח" לקבל שכרו, היינו שמזככין ומרגילין אותו מעט מעט לקבל אור רוחני וגילוי אלקות - שזהו שכר האמתי - ההולך וגדל יותר ויותר.

-לבד ממקריים יוצאים מן הכלל בהוראת שעה שהי' גילוי אור שלא לפי ערך, וכמו בעת יציאת מצרים, מתן תורה וכיו"ב-

כי כללות הבריאה בעיקרה הולכת ומתבררת ומשתלמת - (אלא שעתה מתבררות מדריגות הנמוכות שבבריאה בחי' "רגליים ועקביים", ולכן אמרו"ל - שבת קיב, ב - אם ראשונים מלאכים אנן בני אנשים) - אף שחלקים ממנה יש שנופלים הם ממדריגתם לפי שעה. ובפרט במקום שידי אדם בעל הבחירה מגיעות והוא יכול לבחור גם ברע, אשר אז נופל הוא, וחלקו בעולם השייך לו ותלוי בעבודתו, ממדריגתו שבה עומד. עד אשר יעשה תשובה והשיב את עצמו וכל התלוי בו למדריגתו הקודמת ועוד למעלה ממנה. אלא שלע"ע כל זה הוא בהעלם, ולעתיד לבא יתגלה.

ובכללות שלשה זמנים בזה: עולם הזה, ימות המשיח, תחיית המתים. עולם הזה הוא זמן המלחמה בין היש והרוחני, הטוב והרע. ולאום מלאום יאמץ, לפעמים מנצח הטוב ולפעמים כו'.

בימות המשיח כששלימו בני ישראל את המלחמה ויבררו הטוב מן הרע ויופרד הרע מהטוב ויפקון מן גלותא אז יגיעו הם לשלמות האדם כמו שהי' קודם חטא עץ הדעת, שלא יהיו ישראל תחת שליטת אילנא דטוב ורע. אבל ישנה עדיין לסטרא אחרא בעולם בערב רב. ומובן שממילא עי"ז יש חסרון גם בשלימות בני ישראל. ולכן כל אלו החיים בימות המשיח ימותו קודם תחיית המתים ורק אח"כ יקומו, וכדלקמן.

-ויש לומר שזהו השלימות שאלי' יכול האדם להגיע בכח עבודתו, וע"י השכר שנותנים לו לפי ערך עבודתו. - ובמשך ימות המשיח עצמם יעלו ע"י עבודתם בסולם השלימות, שלכן ימוה"מ הוא הזמן דהיום לעשותם. ואדרבה אז הוא עיקר דהיום לעשותם ותכלית שלימותו.

מוסיף על זה **בעולם התחי'** שיעביר את רוח הטומאה כליל מן הארץ ואין חטא ומיתה בעולם, כי **הקב"ה** ישחוט ליצר הרע הוא מלאך המות, שאז יהי' תכלית שלימות מין האדם, לא רק כפי ערך עבודתו ושכרה, אלא מה שנותנין במתנה מלמעלה. ולכן מצות בטלות לע"ל בתחיית המתים, אלא צדיקים יושבין ועטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה, שאחרי שהגיע האדם לתכלית שלימותו מקבל שכר נעלה ביותר שאין לנו מושג בזה, ונרמז במלות "עטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה" - (במ"א נתבאר פי' רמז זה אבל אינו נוגע כ"כ לעניננו) - ושכר זה יתקבל למטה נשמה בגוף דוקא, כי אז יהי' תכלית ושלמות בריאת עולם הזה. שלכך נברא מתחלתו, להיות לו ית' דירה בתחתונים.

שאלות

- א. וואס מאכט איינער נישט זיין א חלק פון כלל ישראל?
- ב. פארוואס האט דער רמב"ם אריינגעלייגט תחיית המתים אין די עיקרים?
- ג. ע"פ חסידות, וואס איז דער תכלית פון בריאת העולמות?
- ד. ווי אזוי ווערט דאס אויפגעאטן?
- ה. וואס באווייזט תחיית המתים?